

СОНГОГЧДЫН САНАЛ АВАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

www.gec.gov.mn

САНАЛ АВАХ ӨДӨР

- УИХ-ын 2016.1.29-ний өдрийн 9-р тогтоол
- 2016.6.29 – Лхагва гараг
- Бүх нийтээр амарна.
- Энэ өдөр:

- ✘ согтууруулах ундаагаар үйлчлэх, худалдах,
- ✘ соёл урлаг, үзвэр, спортын аливаа арга хэмжээ зохион байгуулах,
- ✘ гадаа болон битүү талбайд үйл ажиллагаа явуулдаг худалдаа, үйлчилгээний төв ажиллахыг хориглоно.

Санал авах газар, хугацаа

- Санал авах байранд биечлэн саналаа өгнө.
  - **6.29**-ний өдөр
  - Улаанбаатарын цагаар **07-22** цагийн хооронд
- Зөөврийн битүүмжилсэн хайрцаг
  - **6.28** –ны өдөр
  - **9-20** цагийн хооронд

Санал авах байр бэлтгэх

- Санал авах байрны байршил, хаягийг санал авах өдөр хүртэлх **14 хоногийн турш** нийтэд мэдээлнэ.
- Харьяа сум, дүүргийн Засаг дарга
  - Зааврын дагуу санал авах өдрөөс **5-аас доошгүй** хоногийн өмнө

Зөөврийн битүүмжилсэн хайрцгаар санал өгөх сонгогч:

- Эрүүл мэндийн байдлаас санал авах байранд хүрэлцэн ирэх боломжгүй;
- Нийтийн дайчилгаанд хамрагдан ажиллаж байгаа;
- Захиргааны зөрчлийн улмаас саатуулагдсан, баривчлагдсан, таслан сэргийлэх арга хэмжээ авагдсан;
- Байцаан шийтгэх албадлагын арга хэмжээний улмаас баривчлагдсан, цагдан хоригдсон;
- Сонгуулийн байгууллагын ажилтан;
- Санал авах өдөр хамгаалалтад ажиллаж буй цагдаа;
- Иргэний бүртгэлийн итгэмжлэгдсэн төлөөлөгчид;
- Мэдээллийн технологийн даамал.

Зөөврийн битүүмжилсэн хайрцгаар санал авах

- Санал авах байрны 2-оос доошгүй төлөөлөл сонгогчийн байгаа газарт нь очиж авна;
- 2-оос доошгүй, өөр өөр намын ажиглагч байлцаж болно.
- Хэрэв санал авч буй газар нь:
  - Сонгогчийн гэрт бол гэр бүлийн гишүүн
  - Эмнэлэгт бол хүнд өвчтөн.

Санал авч эхлэхийн өмнөх ажиллагаа

- СНЖ-д бичигдсэн сонгогчийн тоо /ЗБСХайрцаг/
- Саналын хуудасны индекс, дугаар
- Саналын хуудасны тоон үзүүлэлтүүд
- Санал авах хайрцаг, төхөөрөмжийг шалган лацдах
- ЗБСХайрцгийн саналын хуудсыг төхөөрөмжид уншуулах /регистрийн дугаараар бүртгэлийн хуудас гаргуулах/
- Тэмдэглэл хөтлөх- бүртгэлийн хуудас хавсаргана.
- Ажиглагчдаар гарын үсэг зуруулна.

Сонгогч санал өгөх

1

- Иргэний үнэмлэх, хурууны хээ шалгуулна.
- Сонгогчийн бүртгэлийн хуудас олгоно.

2

- Бүртгэлийн хуудас + иргэний үнэмлэхээ үзүүлж саналын хуудас , нэр дэвшигчдийн жагсаалт авна.
- СНЖ-д гарын үсэг зурна.

3

- Санал тэмдэглэнэ.
- Харааны бэрхшээлтэй иргэн – /брайл үсгийн хавтас/

4

- Санал тоолох төхөөрөмжид хийнэ.
- Харааны бэрхшээлтэй иргэн – /итгэмжилсэн хүний туслалцаатай/

Саналын хуудас дахин олгох

- Сонгогч саналаа тэмдэглэхдээ алдаа гарган буруу тэмдэглэл хийсэн бол;
- Санал тоолох төхөөрөмж саналын хуудсыг таньж уншаагүй бол
  - мандатын тооноос илүү нэр дэвшигчийн төлөө өгсөн санал бүхий саналын хуудас
  - нэгээс илүү нам, эвслийн төлөө өгсөн санал бүхий саналын хуудсыг

САНАЛ ТООЛОХ ТӨХӨӨРӨМЖ УНШИХГҮЙ.

Санал хураалт дуусгах

- 22.00 цагт сонгогчийн бүртгэлийг зогсооно.
- Бүртгэлийн хуудас авсан сонгогчийг санал өгөх боломжоор хангана.

Санал тоолох

Санал хураалт дуусмагц эхэлнэ.

Ажиглагчид

**Хэвлэл мэдээллийн
байгууллагын төлөөлөгчид**

Санал тоолохоос өмнө:

Санал өгсөн сонгогчийн тоо = саналын
хуудасны тоо /эцсийн тооцоо гаргана/
-Санал тэмдэглэх бүх үзгийг боож битүүмжилнэ

Зарцуулагдаагүй үлдсэн, сонгогч буруу
тэмдэглэл хийн хураалгасан саналын хуудсыг
хүчингүй болгож, боож битүүмжилнэ.

Санал тоолох

Санал тоолох төхөөрөмжөөр тоолно.

Санал тоолох

- Төхөөрөмжөөс санал хураалтын үр дүнг ХЭВЛЭЖ авна.
  - ✓ Ажиглагчдад
  - ✓ СЕХ
  - ✓ Аймаг, нийслэлийн архив
- Төхөөрөмжөөс хэвлэгдсэн дүн нь тухайн хэсгийн санал хураалтын дүн байна.
- Санал хураалтын дүнг хэвлэсний дараа үр дүнг нэн даруй МТТ-д дамжуулна.

Хориглоно:

- ✘ Санал тоолох цаг болоогүй байхад санал тоолуулах
- ✘ Санал хураалтын үр дүн дамжуулах ажиллагааг саатуулах, зогсоох.

Техникийн тооллого

/Хуулийн 97.13/

- Санал хураалт дуусмагц сонгоно.
– 50 хүртэл хувьд
- Техникийн тооллого хийсэн тухай тэмдэглэлийн 1%-ийг СЕХ-нд ирүүлнэ.

АНХААРАХ ЗҮЙЛ:

- Төхөөрөмжид уншигдсан саналын хуудас бүр хүчинтэй.

Саналын хуудас битүүмжлэх

- **Зориулалтын уутанд хийж битүүмжилнэ.**
- **Санал тоолохоос өмнө:**
  - Зарцуулагдаагүй үлдсэн саналын хуудас
  - Сонгогч буруу тэмдэглэл хийснээс хураагдсан саналын хуудас
- **Санал хураалтын дүнг уншиж сонсгосны дараа:**
  - Санал тоолох төхөөрөмжөөс гарсан саналын хуудас.

АНХААРАХ ЗҮЙЛ:

-Битүүмжилсэн саналын хуудасны битүүмжлэлийг задалж болохгүй.
/зөвхөн шүүхийн шийдвэрээр/

СЕХ-нд хүлээлгэн өгөх сонгуулийн баримт бичиг

---

1. Төхөөрөмжийн үр дүнгийн тайлан
2. Санал хураалтын дүнгийн нэгтгэл /аймаг, нийслэл/
3. Техникийн тооллого явуулсан талаарх тэмдэглэл
4. Саналын хуудас хүлээн авсан мэдээ
5. Саналын хуудасны зарцуулалтын тайлан
6. Ирцийн мэдээ /маягтаар/ 12, 17, 22 цагт
7. СНЖ-д бүртгэгдсэн болон санал өгсөн иргэдийн нас, хүйсийн судалгаа
8. Өргөдөл гомдлын талаарх мэдээлэл
9. Ажиглагчийн судалгаа /хэсэг бүрээр нэгтгэсэн/
10. Хийсэн ажлын дэлгэрэнгүй тайлан
11. Төхөөрөмжийн иж бүрдлийг хүлээлцсэн баримт /маягтын дагуу/

Сонгуулийн дүнг бусад бичиг баримтын хамт хүргүүлэх

- Санал авах байр
– нэн даруй
- Сум, дүүргийн сонгуулийн хороо
– нэн даруй
- Аймаг, нийслэлийн сонгуулийн хороо
– 3 хоногийн дотор нэгтгэн 2 хоногийн
дотор мэдээлж нэн даруй хүргүүлнэ.
- Сонгуулийн Ерөнхий Хороо

Ажиглагч

- Намын ажиглагч – 4 хүртэл
  - ✓ Санал авах өдрөөс 3 хоногийн өмнө хүсэлт гаргана.
- ТББ - бие даагч – 1 ажиглагч
  - ✓ Санал авах өдрөөс 3 хоногийн өмнө хүсэлт гаргана.
- Гадаадын ажиглагч – СЕХ

ХОРИГЛОНО:

- Төрийн албан хаагч ажиглагч байхыг хориглоно.

www.gec.gov.mn